

Διδακτική της Ιστορίας

Μάθημα 12ο

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Εαρινό Εξάμηνο 2026

Σε αυτό το μάθημα θα ασχοληθούμε με το:

Πώς μπορούμε να καλλιεργήσουμε την ιστορική σκέψη των παιδιών

- μέσα από τη χρήση των ΤΠΕ
- μέσα από την αξιοποίηση των των ηλεκτρονικών παιχνιδιών
- μέσα από την αξιοποίηση του κινηματογράφου
- Μέσα από την αξιοποίηση της Τεχνητής Νοημοσύνης

Ψηφιακός κόσμος

Ερωτήματα

- «Πώς επηρεάζει ο ψηφιακός μας πολιτισμός τον τρόπο που σκεφτόμαστε, μελετάμε, ερευνούμε και διδάσκουμε το παρελθόν, καθώς ιστορικά τεκμήρια διαχέονται με ταχείς ρυθμούς στην δημόσια σφαίρα; Πώς προάγουν οι ψηφιακές τεχνολογίες τη μελέτη, συγγραφή και διδασκαλία της Ιστορίας; Τι πρέπει να έχει υπόψη του ο μελετητής και ο σπουδαστής της Ιστορίας, ενώ ψηφιοποιημένο ή εγγενώς ψηφιακό πολιτισμικό περιεχόμενο, που ολοένα αυξάνεται σε όγκο, τον βομβαρδίζει με καταιγισμό πληροφοριών, μέσω του διαδικτύου; Και ενώ οι αλλαγές αυτές είναι πλέον ορατές σε παγκόσμιο επίπεδο, ποια είναι η θέση της Ιστορίας στην προσπάθεια για ψηφιακή σύγκλιση που προχωρά με ταχείς ρυθμούς στη χώρα μας; Ποιες, τέλος, είναι οι συνέπειες των αλλαγών αυτών για τη λεγόμενη 'σχολική ιστορία';»
- Παπαδοπούλου, Σμυρναίου. Η ιστορία στην ψηφιακή εποχή, Πανεπιστημιακές παραδόσεις ΕΚΠΑ Δεκ2020-Ιαν2021, ΤΕΚ 301 - ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ Ι ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΘΕΩΡΙΑ & ΠΡΑΞΗ

Νέες Τεχνολογίες

- Τι εννοούμε με τον όρο Νέες Τεχνολογίες;

Τεχνολογίες που αλλάζουν την κατάσταση των πραγμάτων, για παράδειγμα ο υπολογιστής, το κινητό τηλέφωνο, το διαδίκτυο, το βίντεο/ ταινίες, το ηλεκτρονικό παιχνίδι.

Λόγοι χρήσης των ΤΠΕ στο χώρο της εκπαίδευσης

- «Η συνεχώς διευρυνόμενη χρήση των **Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ)** στο χώρο της εκπαίδευσης δημιουργεί νέα δεδομένα για τη διδασκαλία και τη μάθηση σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα. Στο μάθημα της ιστορίας εργαλεία των ΤΠΕ, όπως οι Βάσεις Δεδομένων, οι πολυμεσικές εφαρμογές και το Διαδίκτυο, έχουν τη δυναμική να μεταβάλουν ριζικά το συμβατικό περιβάλλον σε περιβάλλον αναζήτησης, διάδρασης και διευρυμένης επικοινωνίας. Οι ηλεκτρονικές πηγές, που περιέχονται ή αναζητούνται με αυτά τα εργαλεία, επιτρέπουν τη συγκέντρωση πλούσιου ιστορικού υλικού, νέους τρόπους αποθήκευσης, καταχώρισης και διαχείρισής του.» (Μακαρατζής, Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Πηγών”: Μια πρόταση για την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών στην αξιοποίηση ηλεκτρονικών πηγών στο μάθημα της ιστορίας 494)

Ψηφιακή Ιστορία

- «Η ψηφιακή Ιστορία είναι μια προσέγγιση στην εξέταση και την αναπαράσταση του παρελθόντος, η οποία αξιοποιεί τα πλεονεκτήματα των Νέων Τεχνολογιών όπως ο ηλεκτρονικός υπολογιστής και το διαδίκτυο. Αξιοποιεί βάσεις δεδομένων, υπερκείμενα και δίκτυα, προκειμένου να δημιουργήσει και να μοιραστεί την ιστορική μνήμη και συμπληρώνει άλλες μορφές ιστορίας (<http://chnm.gmu.edu>). Κάποιοι, ωστόσο, θεωρούν ότι είναι ένας ανεξάρτητος, αναδυόμενος και γρήγορα μεταβαλλόμενος ακαδημαϊκός τομέας (www.wikipedia.org). Μεταξύ των εργασιών της ψηφιακής Ιστορίας συμπεριλαμβάνουν ψηφιακά αρχεία, cd-rom, διαδικτυακές παρουσιάσεις, αλληλεπιδραστικοί χάρτες, γραμμές του χρόνου και εικονικοί κόσμοι. Πιο πρόσφατα σχετικά project εστιάζονται στη δημιουργικότητα, τη συνεργασία και τους τεχνολογικούς νεωτερισμούς, εκ των οποίων όλα αποτελούν όψεις του web 2.0.
- Παπακώστα, Κ. (2014) Ψηφιακή ιστορία. Πρακτικά ΙΕ' Διεθνούς Συνεδρίου της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος, 152, http://www.pee.gr/wp-content/uploads/eRA8_1-481.pdf

Digital History

This guide is designed as an introduction to concepts, research, resources, and tools in digital history.

- What is Digital History?
- Find Books, Articles, & Online Lessons/Tutorials
- Teaching with Digital History or Digital Humanities
- Find Datasets
- Find Digital Tools
- Digital Humanities Centers, Communities, and Graduate Certificates

Digital History and the Future

What is Digital History?

"Digital history is an approach to examining and representing the past that takes advantage of new communication technologies such as computers and the Web. It draws on essential features of the digital realm, such as databases, hypertextualization, and networks, to create and share historical knowledge."

- Roy Rosenzweig Center for History and New Media at George Mason University

- The Differences between Digital History and Digital Humanities**

From the blog of Dr. Stephen Robertson, Professor & Director of the Roy Rosenzweig Center for History and

Awesome Digital History

A curated list of awesome things related to digital history.

[View the Project on GitHub](#)
maehr/awesome-digital-history

This project is maintained by [maehr](#)

Hosted on GitHub Pages — Theme by [orderedlist](#)

Awesome Digital History

Find primary sources online and learn how to research history digitally.

Finding aids for textual and multimedia [primary sources](#) with a focus on the western hemisphere and the 19th and 20th centuries. Courses and learning tools to explore history digitally.

Contents

- [Archives and primary sources](#)
 - [Austria](#)
 - [Europe](#)
 - [France](#)
 - [Germany](#)
 - [Global](#)
 - [Great Britain](#)
 - [Netherlands](#)
 - [North America](#)
 - [Switzerland](#)
- [Learning](#)
- [More Awesome](#)
- [Contribute](#)

Archives and primary sources

Austria

- [ANNO](#) - Austrian Newspapers online.
- [Digitalarium](#) - Digital edition of the historical Wiener Zeitung.
- [Österreichische Mediathek](#) - The Austrian archive for sound recordings and videos from cultural and contemporary history.
- [Wien Geschichte Wiki](#) - It is based on the Historical Dictionary Vienna by Felix Czeike, currently there are 50,156 contributions and 12,510 images.

Ιστορική εκπαίδευση και Νέες Τεχνολογίες- Ιστορία της σχέσης τους

- 1960-70: προγράμματα που βοηθούν την ιστορική ανάλυση
- 1980: πολυμεσικές εφαρμογές
- 1990: διαδίκτυο

Ανάδυση των Ψηφιακών Ανθρωπιστικών Επιστημών (Digital Humanities) ως κλάδου των Ανθρωπιστικών Επιστημών.

Web 1.0

- Word: Παρουσίαση πληροφορίας και εννοιολογικού χάρτες
 - Excel: Παρουσίαση δεδομένων σε πίνακες ή γραφήματα
 - Power point: Εννοιολογικοί χάρτες, Ιστοριογραμμές
 - Διαδίκτυο:
-
- Ο χρήστης απλά περιηγείται και διαβάζει ιστοσελίδες, δηλαδή είναι ένας παθητικός "αναγνώστης"

Web 2.0

- Το Web 2.0 χρησιμοποιείται από τους χρήστες για να δημοσιεύσουν το δικό τους περιεχόμενο. Η έναρξη των ιστότοπων κοινωνικής δικτύωσης είναι επίσης ένα φαινόμενο του web 2.0 που κορυφώθηκε με το Facebook, το Twitter, το Flickr και πολλές άλλες τέτοιες τοποθεσίες.

Ψηφιακές πηγές

- Πηγές που υπάρχουν σε όλες τις πολυμεσικές εφαρμογές, τις βάσεις δεδομένων και το διαδίκτυο ονομάζονται ψηφιακές πηγές
- Πρόκειται για «μεταπηγές» (μεταποιητικός ρόλος των ηλεκτρονικών πηγών), οι οποίες θέτουν επιστημολογικά και μεθοδολογικά ζητήματα: η ηλεκτρονική πηγή είναι μια νέου είδους αναπαράσταση του πραγματικού.
- Θέμα ιστορικού χρόνου: 2 χρονικότητες: **η αρχική**, ο χρόνος και το πλαίσιο δημιουργίας της πηγής ο οποίος είναι στατικός/ **η δεύτερη** είναι η ηλεκτρονική χρονικότητα και είναι μεταβαλλόμενη (πολλαπλές χρονικότητες άρα πολλαπλές αναγνώσεις)
- Επομένως οι πηγές από στατικές γίνονται δυναμικές και υποκείμενες στην επικαιροποίηση των δεδομένων τους

(Ρεπούση, 2004: 317)

- Έκρηξη της πληροφορίας και προσπάθεια διαχείρισής του
- Μη οργανωμένο περιβάλλον μάθησης που επιτρέπει ποικίλες εννοιολογικές προσεγγίσεις
- Απαιτούνται περισσότερα ερωτήματα σε σχέση με το υπό διερεύνηση θέμα / «πολυκατευθυνόμενη ανάγνωση»
- Έμφαση σε επικοινωνιακές θεωρίες μάθησης με έμφαση στη σχέση που διαμορφώνεται ανάμεσα στο αντικείμενο και το υποκείμενο (Ρεπούση, 2004: 317)

- Σημασία πολυμεσικότητας : πολλά είδη πηγών, γραπτό κείμενο, εικόνα, ήχο, γράφημα, χάρτης (η συγκέντρωση αυτή των πηγών είναι κατασκευασμένη και υποβάλει καθοδηγούμενες αναγνώσεις)
- Σημασία διαδραστικότητας: ο χρήστης ασκεί έλεγχο και επεμβαίνει και από την άλλη να δημιουργεί νέες ιδέες σε σχέση με το υλικό που μελετά.
- Απαιτείται αυξημένος ηλεκτρονικός αλφαριθμητισμός

Πλεονεκτήματα αξιοποίησης στην ιστορική εκπαίδευση

- Νέα Ιστορία και διεπιστημονικότητα στη μάθηση
- Αλλαγή της παιδαγωγικής προσέγγισης
- Τεχνολογικός εγγραμματισμός
- Ωθεί σε διερεύνηση του ιστορικού υλικού και σε διαδραστικές δραστηριότητες (ενεργητική μάθηση)
- Κερδίζει το ενδιαφέρον των μαθητών
- Πλουραλισμός ιστορικών πηγών
- Ευκολία στην πρόσβαση του υλικού

Πλεονεκτήματα αξιοποίησης στην ιστορική εκπαίδευση

- Παρά τις εμφανείς ομοιότητες, οι ψηφιακές ιστορικές πηγές διαφέρουν χαρακτηριστικά από μη-ψηφιακά υλικά με ποικίλους τρόπους: 1) οι ψηφιακές ιστορικές πηγές είναι ευκολότερα προσβάσιμες 2) ενθαρρύνουν αυξημένη αρχειακή δραστηριότητα 3) προωθούν την ανάπτυξη κοινωνικών δικτύων 4) είναι πιο εύκολο να τις μεταχειριστεί κανείς 5) συμπεριλαμβάνουν μια οργανωτική στρατηγική που σχετίζεται με τα περιεχόμενα της συλλογής (Lee 2002a).
- Παπακώστα, Κ. (2014) Ψηφιακή ιστορία. Πρακτικά ΙΕ' Διεθνούς Συνεδρίου της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος, 156, http://www.pee.gr/wp-content/uploads/eRA8_1-481.pdf

Περιορισμοί αξιοποίησής τους στην ιστορική εκπαίδευση

- Η γνώση της τεχνολογίας
- Ελάχιστος εξοπλισμός στο σχολείο
- Ελάχιστος χρόνος για αξιοποίηση στο σχολείο
- Έλλειψη ασφάλειας στο διαδίκτυο
- Αξιοπιστία των πηγών στο διαδίκτυο
- Οι μηχανές αναζήτησης του διαδικτύου εκπροσωπούν τις ιδέες, τις αντιλήψεις και τα ενδιαφέροντα ατόμων που προέρχονται από χώρες κυρίως του δυτικού πολιτισμού.

Καλλιεργώντας την ιστορική σκέψη των παιδιών με τη χρήση των ΤΠΕ

- Το πλαίσιο της «επιστημονικής προσέγγισης» (δηλωτική, εννοιολογική και διαδικαστική γνώση)
- άσκηση των μαθητών/τριών στις πρακτικές δεξιότητες του ιστορικού και η μύησή τους στη μεθοδολογία της συστηματικής αναζήτησης και έρευνας
- Ο δημιουργός, ο μεταδημιουργός οι σκοποί τους, ο χρόνος της δημιουργίας και της ηλεκτρονικής μεταποίησης , οι αναφορές κ. ά. αποτελούν σταδια κριτικής ανάγνωσης (Ρεπούση, 2004: 319)

Έννοιες δευτέρου βαθμού σύμφωνα με την επιστημονική προσέγγιση

- Κατανόηση ιστορικής σπουδαιότητας
- Χρήση πρωτογενών πηγών και αποδείξεων (πηγές άυλες)
- Κατανόηση συνέχειας και αλλαγής (ιστοριογραμμές)
- Ανάλυση αιτιών και συνεπειών (εννοιολογικοί χάρτες)
- Ανάληψη ιστορικής οπτικής
- Κατανόηση ηθικών διαστάσεων της ιστορίας

Διδακτικό και παιδαγωγικό πλαίσιο που μπορεί να συνοδεύει την αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών

Για την ανάγνωση των πηγών ισχύουν όλα όσα έχουν προταθεί για την τριπλή ανάγνωση των πηγών (πρόκειται για πρωτογενή ή δευτερογενή πηγή, ποιος είναι ο συντάκτης του κειμένου, ποια τα κύρια θέματά του, για ποιο λόγο γράφτηκε και σε ποιον απευθύνεται κ.ά.) αλλά και δραστηριότητες που αφορούν την ανάγνωση των ειδικά των ψηφιακών πηγών και τη χρονο-χωρικότητά τους (οι πληροφορίες επαληθεύονται από άλλες πηγές, πώς διασώθηκε το έγγραφο, γιατί διατίθεται στο συγκεκριμένο ιστοχώρο, κλπ.)

Η Χρήση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της ιστορίας

- <https://www.slideshare.net/terracomputerata/web-20-2412201>

Η εκπαιδευτική προσέγγιση πρέπει να στοχεύει ώστε οι μαθητές

- «να διακρίνουν διαφορετικά είδη άμεσων και έμμεσων ιστορικών πηγών και να εξάγουν χρήσιμες πληροφορίες
- να είναι επιφυλακτικοί σε σχέση με τη γνησιότητα των πηγών, κατ' εξοχήν των ψηφιακών
- να αναλύουν, να συγκρίνουν και να αξιολογούν τις πηγές ως προς την αξιοπιστία, την εγκυρότητα και την καταλληλότητά τους
- να εντοπίζουν διαφορετικές οπτικές και ερμηνείες, καθώς και τυχόν προκαταλήψεις και στερεότυπα
- να επιλέγουν από ένα ευρύτερο σύνολο πηγών εκείνες που σχετίζονται αμεσότερα με το διδασκόμενο θέμα
- να περιγράφουν, να αναλύουν και να ερμηνεύουν όψεις των γεγονότων
- να αναγνωρίζουν σχέσεις μεταξύ των γεγονότων (χρονική και αιτιακή αλληλουχία), τάσεις και μορφές αλλαγής ή συνέχειας
- να συσχετίζουν γεγονότα, πρόσωπα, κίνητρα δράσης και αποτελέσματα

Γκόλια, Κασκαμανίδης, Βαμβακίδου **Η χρήση των διαδικτυακών πηγών στη διδασκαλία της ιστορίας. Μια διδακτική προσέγγιση για την ιστορία της Στ' τάξης του δημοτικού σχολείου. (σ.72)**

Η εκπαιδευτική προσέγγιση πρέπει να στοχεύει

- να ταξινομούν και να ιεραρχούν αίτια αναγνωρίζοντας τον πλουραλισμό και την πολυπλοκότητα των αιτιακών παραγόντων
- να παρουσιάζουν εξηγήσεις για τις ιστορικές αλλαγές και να τις εντάσσουν στο πλαίσιο των ιστορικών συμφραζομένων
- να καταλήγουν σε συμπεράσματα με αξιολογικές κρίσεις και να στηρίζονται σε λογική επιχειρηματολογία
- να κατανοούν το διαφορετικό σε επίπεδο χρονικό, τοπικό και πολιτισμικό («ενσυναίσθηση»)
- να χρησιμοποιούν την αποκτημένη γνώση στην επίλυση συναφών προβλημάτων
- να διαμορφώνουν σχέδια έρευνας και εργασίας, αξιοποιώντας ποικιλία υλικού και προσεγγίσεων και να διατυπώνουν ερωτήματα
- να συγγράφουν σύντομα ή εκτενέστερα ιστορικά δοκίμια. »
- Γκόλια, Κασκαμανίδης, Βαμβακίδου **Η χρήση των διαδικτυακών πηγών στη διδασκαλία της ιστορίας. Μια διδακτική προσέγγιση για την ιστορία της Στ' τάξης του δημοτικού σχολείου. (σ.72)**

- “Ένα διδακτικό σενάριο στην ιστορία πρέπει αρχικά να θέτει ένα ερώτημα από τον εκπαιδευτικό/δημιουργό του με στόχο να συνθέσει και οροθετήσει το ιστορικό αντικείμενο που θα διερευνήσουν οι μαθητές/τριες και οι μαθήτριες. Στο επόμενο βήμα συγκεντρώνει παρουσιάζει αλλά και αφήνει περιθώρια διερεύνησης των μαρτυριών/πηγών που έχουν αφήσει οι άνθρωποι του παρελθόντος και τα οποία θα επιτρέψουν στην απάντηση με τον πιο συνεκτικό και πλήρη δυνατό τρόπο στο ερώτημα που έχει τεθεί. Ως πηγές μπορούν να θεωρηθούν κάθε είδους υλικό από το οποίο μπορεί να προκύψει γνώση για το παρελθόν: έγγραφα, εικόνες χειροτεχνήματα, μνημεία κλπ. και αποτελούν, κατά κάποιο τρόπο, την πρώτη ύλη της ιστορικής μας έρευνας.”
- ΜΑΤΖΑΡΙΔΟΥ, ΤΑ ΨΗΦΙΑΚΑ ΣΕΝΑΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ:
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ

ΠΗΓΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ

Καλά Παραδείγματα

- Μακαρατζής Γ., «"Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Πηγών": Μια πρόταση για την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών στην αξιοποίηση ηλεκτρονικών πηγών στο μάθημα της ιστορίας»
<https://www.ekped.gr/praktika10/das/049.pdf>

Και ένα ακόμα παράδειγμα

- «Στρατηγικές αξιοποίησης του ψηφιακού ιστορικού υλικού στο διαδίκτυο. Διδακτικές προτάσεις διερευνητικής ιστορικής μάθησης»

<https://www.ekped.gr/praktika10/gen/122.pdf>

Ψηφιακό σχολείο και φωτόδεντρο

- «προώθηση της διερευνητικής και συνεργατικής ιστορικής μάθησης, με την αξιοποίηση πρωτογενούς υλικού και την ανάπτυξη διαφοροποιημένων διαδρομών»

Παιδαγωγικές και διδακτικές αρχές σχεδιασμού και ανάπτυξης ψηφιακών πόρων για το μάθημα της Ιστορίας στο πλαίσιο του «Ψηφιακού σχολείου»

Τσιβάς Αρμόδιος, Ανδρεάδου Χαρά, Κασκαμανίδης Γιάννης, Σαλβάνου Αιμιλία

- Δεν είναι τόσο το είδος και η μορφή των σχετικών δραστηριοτήτων (λίγο πολύ πεπερασμένες στο πλαίσιο των δυνατοτήτων των ΤΠΕ), όσο το ιστοριογραφικό, παιδαγωγικό και διδακτικό υπόβαθρο της διαδικασίας. Στο πλαίσιο αυτό η ομάδα εργασίας επιλέγει συγκεκριμένες στρατηγικές ανάπτυξης που στοχεύουν στη διαμόρφωση ενός συνολικού πλαισίου ιστορικής μάθησης και διδασκαλίας.

Παιδαγωγικές και διδακτικές αρχές σχεδιασμού και ανάπτυξης ψηφιακών πόρων για το μάθημα της Ιστορίας στο πλαίσιο του «Ψηφιακού σχολείου»

Τσιβάς Αρμόδιος, Ανδρεάδου Χαρά, Κασκαμανίδης Γιάννης, Σαλβάνου Αιμιλία (σ.75)

Φωτόδεντρο

Εκπαιδευτικά σενάρια:

1. ΕΝΑΣ ΠΕΡΙΗΓΗΤΗΣ ΣΤΙΣ ΠΟΛΕΙΣ-ΚΡΑΤΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΟΝ 5Ο ΑΙΩΝΑ Π.Χ

<http://photodentro.edu.gr/edusoft/r/8531/233?locale=el>

Αντικείμενο του εκπαιδευτικού πακέτου είναι η παρουσίαση θεμάτων που άπτονται της καθημερινής και θρησκευτικής ζωής, της διασκέδασης και ψυχαγωγίας, των πεποιθήσεων-αντιλήψεων και ιδεολογιών, των διαπροσωπικών σχέσεων αλλά και της θέσης της γυναίκας και των γερόντων σε ορισμένες από τις σημαντικές πόλεις-κράτη του Ελληνικού χώρου τον 5ο αιώνα π.Χ., όπως της Αθήνας, της Σπάρτης, της Κορίνθου και της Θήβας. Μέσα από την παρουσίαση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της κάθε πόλης-κράτους, το έργο στοχεύει να προβάλλει τη δράση και τη στάση των αρχαίων Ελλήνων στα κοινά και τον τρόπο που βίωναν τα καθημερινά θέματα/προβλήματα σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο, ώστε οι μαθητές να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές ανάμεσά τους, να συνειδητοποιήσουν ότι η κατανόηση κάθε κοινωνίας προϋποθέτει τη μελέτη όλων των πτυχών της (πολιτικής, οικονομικής, θρησκευτικής κ.λ.π.), να αναγνωρίσουν την κοινή πολιτισμική ταυτότητα και τους κοινούς δεσμούς. Παράλληλα δε, να μυήσει τους μαθητές στην Ελληνική πολιτιστική κληρονομιά και στο ιστορικό και κοινωνικο-οικονομικό υπόβαθρό της.

2. ΙΣΤΟΡΙΑ Γ' ΚΑΙ Δ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

<http://photodentro.edu.gr/edusoft/r/8531/273?locale=el> Αντικείμενο του εκπαιδευτικού πακέτου είναι η παρουσίαση θεμάτων που άπτονται της καθημερινής και θρησκευτικής ζωής, της διασκέδασης και ψυχαγωγίας, των πεποιθήσεων-αντιλήψεων και ιδεολογιών, των διαπροσωπικών σχέσεων αλλά και της θέσης της γυναίκας και των γερόντων σε ορισμένες από τις σημαντικές πόλεις-κράτη του Ελληνικού χώρου τον 5ο αιώνα π.Χ., όπως της Αθήνας, της Σπάρτης, της Κορίνθου και της Θήβας. Μέσα από την παρουσίαση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της κάθε πόλης-κράτους, το έργο στοχεύει να προβάλλει τη δράση και τη στάση των αρχαίων Ελλήνων στα κοινά και τον τρόπο που βίωναν τα καθημερινά θέματα/προβλήματα σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο, ώστε οι μαθητές να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές ανάμεσά τους, να συνειδητοποιήσουν ότι η κατανόηση κάθε κοινωνίας προϋποθέτει τη μελέτη όλων των πτυχών της (πολιτικής, οικονομικής, θρησκευτικής κ.λ.π.), να αναγνωρίσουν την κοινή πολιτισμική ταυτότητα και τους κοινούς δεσμούς. Παράλληλα δε, να μυήσει τους μαθητές στην Ελληνική πολιτιστική κληρονομιά και στο ιστορικό και κοινωνικο-οικονομικό υπόβαθρό της.

Φωτόδεντρο

Εκπαιδευτικά λογισμικά:

ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ- <http://photodentro.edu.gr/edusoft/r/8531/243?locale=el>

Το λογισμικό «Διαδραστική Ιστορία» είναι ένα ολοκληρωμένο προϊόν εκπαιδευτικού λογισμικού που αποτελεί έναν διαδραστικό ιστορικό άτλαντα της Ελλάδας, καλύπτοντας χρονικά όλες τις εποχές και χωρικά όλο τον ευρύτερο Ελλαδικό χώρο. Οι χρήστες έχουν τη δυνατότητα να περιηγούνται στο χώρο και στο χρόνο, να εστιάζουν σε περιοχές ή/και περιόδους ενδιαφέροντος και να μελετούν περιγραφές τοποθεσιών, γεγονότων, κλπ. Το περιεχόμενο του λογισμικού «Διαδραστική Ιστορία» είναι χωρισμένο σε 15 χρονικές ζώνες, από την εποχή του Λίθου έως και την Σύγχρονη Ελλάδα, οι οποίες ονομάζονται Κανάλια. Κάθε Κανάλι διαθέτει ως γεωγραφικό υπόβαθρο έναν προεπιλεγμένο χάρτη (του Ελλαδικού ή ευρωπαϊκού χώρου ανάλογα με την ιστορική περίοδο που μελετάτε), ενώ σε επίπεδο ιστορικού περιεχομένου περιλαμβάνονται επιμέρους ενότητες και υποενότητες, οι οποίες διαμορφώνονται ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες κάθε εποχής.

ΑΒΑΚΙΟ <http://photodentro.edu.gr/edusoft/r/8531/243?locale=el>

Το Αβάκιο (E-SLATE) είναι ένα περιβάλλον για διερευνητική μάθηση που προσφέρει στην ευρύτερη εκπαιδευτική κοινότητα (ερευνητές, εκπαιδευτικούς, μαθητές, συγγραφείς εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, εκδότες) εργαλεία υψηλού επιπέδου για τη σύνθεση εκπαιδευτικών «Μικρόκοσμων» για πειραματισμό και διερεύνηση φαινομένων, εννοιών, υποθέσεων και συσχετισμών. Ιδέες εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων μπορούν εύκολα να μετατραπούν σε λογισμικό, στη μορφή Μικρόκοσμων που απαρτίζονται από αλληλοσυνεργαζόμενες Ψηφίδες. Οι Ψηφίδες παρέχονται ως μια βιβλιοθήκη προκατασκευασμένων υπολογιστικών αντικειμένων (software components), ειδικά σχεδιασμένων για εκπαιδευτική χρήση, τα οποία μπορούν εύκολα να συνδεθούν μεταξύ τους σε ποικίλους συνδυασμούς. Έτσι, με κατάλληλη διασύνδεση των Ψηφίδων από τον χρήστη-εκπαιδευτικό, συντίθεται το κάθε φορά στοχευόμενο εκπαιδευτικό λογισμικό-δραστηριότητα

Μακαραντζής, Ψηφιακές και Διαδικτυακές εφαρμογές στην Εκπαίδευση

«Ψηφιακές και Διαδικτυακές εφαρμογές στην Εκπαίδευση»

Πίνακας 1: Κριτήρια για τον εντοπισμό ομοιοτήτων και διαφορών μεταξύ ηλεκτρονικών και συμβατικών πηγών
Είναι ψηφιοποιημένη: Έχει μετατραπεί σε διαφορετική μορφή από τη συμβατική πηγή
Είναι διαμεσολαβημένη: Έχει μεταφερθεί με κάποιον τρόπο στον Η/Υ και έχει αποθηκευτεί σε ηλεκτρονικό φάκελο στον Η/Υ.
Είναι δυνατή η επεξεργασία της και η αλλοίωσή της με τη χρήση ειδικού λογισμικού
Είναι εξαρτημένη από το περιβάλλον του Η/Υ.: Μπορεί να εμφανιστεί μόνο στον Η/Υ μέσω κάποιου ειδικού λογισμικού.
Είναι εξαρτημένη από τους υπερσυνδέσμους (hyperlinks): Η εμφάνισή της στην οθόνη εξαρτάται από την ενεργοποίηση υπερσυνδέσμου με την κατάδειξη του δείκτη του «ποντικιού» πάνω σε αυτόν.

3η Μαθησιακή Δραστηριότητα: Εργαλεία Διαχείρισης και Επεξεργασίας Ηλεκτρονικών Ιστορικών Πηγών

Η εισαγωγή των ΤΠΕ (Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας) στο μάθημα της ιστορίας συνιστά μία από τις εφαρμογές που ευνοούν την ενεργητική μάθηση. Η αξιοποίησή των ΤΠΕ οφείλει να ακολουθεί τη μεθοδολογία της διδακτικής της ιστορίας, να γίνεται με βάση το ιστορικό ερώτημα και να λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες κάθε ηλεκτρονικού εργαλείου. Για τη διαχείριση των ιστορικών πηγών και τη διαμόρφωση εκπαιδευτικού υλικού διαφορετικά προγράμματα αξιοποιούνται με ποικίλους τρόπους. Τα προγράμματα γενικής χρήσης (επεξεργασίας κειμένου, επεξεργασίας ποσοτικών δεδομένων, διαχείρισης βάσεων δεδομένων, ηλεκτρονικών παρουσιάσεων και δημιουργίας ιστοσελίδων), αποτελούν τα εργαλεία επεξεργασίας και διαχείρισης ιστορικών πληροφοριών, οργάνωσης και παρουσίασης των συμπερασμάτων μελέτης

Μακαραντζής, Ψηφιακές και Διαδικτυακές

2ο Πανελλήνιο Εκπαιδευτικό Συνέδριο Ημαθίας

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

<i>Πίνακας 2: Δυνατότητες των Λογισμικών Γενικής Χρήσης στη Διαχείριση και Επεξεργασία Ηλεκτρονικών Ιστορικών Πηγών</i>					
ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	ΛΟΓΙΣΜΙΚΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ				
	Λογισμικό Παρουσίας	Επεξεργαστής κειμένου	Λογιστικό Φύλλο	Βάση Δεδομένων	Διαδίκτυο
Δημιουργία πολυτροπικών εγγράφων	✓	✓	✓	✓	✓
Εποπτικό μέσο	✓	✓	✓	✓	✓
Οργάνωση πληροφοριών	✓	✓	✓	✓	
Παρουσίαση πληροφοριών	✓			✓	✓
Μοντελοποίηση ποσοτικών δεδομένων			✓	✓	✓
Διερεύνηση και ανάλυση ποσοτικών δεδομένων			✓	✓	✓
Κατηγοριοποίηση, ταξινόμηση πληροφοριών				✓	✓
Αναζήτηση πληροφοριών βάσει κριτηρίων				✓	✓
Επικοινωνία (ασύγχρονη, σύγχρονη)					✓

Μακαραντζής, Ψηφιακές και Διαδικτυακές εφαρμογές στην Εκπαίδευση

<i>Πίνακας 3. : Στοιχεία ταυτότητας μιας ηλεκτρονικής διεύθυνσης</i>		
Ηλεκτρονική διεύθυνση		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	
Φορέας φιλοξενίας	Προσωπική ιστοσελίδα (εμφάνιση ονόματος, λέξεις: users, members, people) Εμπορικός (.com) Εκπαιδευτικός (.edu, .ac) Κυβερνητικός (.gov, .mil) Μη κερδοσκοπικός (.org)
Δημιουργός δικτυακού τόπου	
Τόπος δημιουργίας	Ελλάδα (.gr), Γαλλία (.fr), Ηνωμένο Βασίλειο (.en), Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (.us)
Κατηγορία ηλεκτρονικών πηγών	Πρωτογενείς Δευτερογενείς	
Είδη ηλεκτρονικών πηγών	Κείμενο Φωτογραφίες Ήχοι Βίντεο	
Δυνατότητα επικοινωνίας	ΝΑΙ ΟΧΙ	Καταγράφουμε δυνατότητες επικοινωνίας (ηλ. Ταχυδρομείο, διεύθυνση επικοινωνίας, τηλέφωνα)
Ημερομηνία ανανέωσης περιεχομένου	ΝΑΙ ΟΧΙ	Παρατηρούμε την ημερομηνία ανανέωσης (αν υπάρχει).
Αδυναμία εμφάνισης περιεχομένου	ΝΑΙ ΟΧΙ	
Θεματικές κατηγορίες		Συνήθως εμφανίζονται στο αριστερό ή το επάνω μέρος του ηλεκτρονικού <u>Ιστοχώρου</u> .
Σε ποιους απευθύνεται		Εκπαιδευτικούς, μαθητές, άλλους

Μακαραντζής, Ψηφιακές και Διαδικτυακές εφαρμογές στην Εκπαίδευση

«Ψηφιακές και Διαδικτυακές εφαρμογές στην Εκπαίδευση»

Πίνακας 6α: Κριτήρια Αξιολόγησης Ηλεκτρονικών Πηγών

Ζήτημα	Στοιχείο	Κριτήρια	Αξιολόγηση
Η σαφήνεια της ιστορικής πηγής	Το πλαίσιο αναφοράς	Σαφής δήλωση του χρόνου και του τόπου Σαφής δήλωση του δημιουργού της πηγής Σαφής δήλωση του σκοπού του δημιουργού της πηγής Σαφής δήλωση του κοινού που απευθύνεται η πηγή Σαφή δήλωση των μηνυμάτων που προβάλλει η πηγή Ο υπότιτλος της πηγής συνδέεται άμεσα με το περιεχόμενό της	Είναι κατά τη γνώμη σας σαφής η πηγή; Δικαιολογήστε την απάντησή σας.
Η κατάσταση της ιστορικής πηγής	Η έκταση της πηγής	Η έκταση της πηγής είναι κατάλληλη για την αξιοποίησή της στο μάθημα. Η πηγή είναι πλήρες κείμενο ή απόσπασμα κειμένου. Η γλώσσα της πηγής είναι κατανοητή από τους μαθητές. Η πηγή περιέχει ιστορικές έννοιες, δύσκολες στα παιδιά	Είναι κατά τη γνώμη σας κατάλληλη η μορφή της πηγής; Δικαιολογήστε την απάντησή σας.
Η αυθεντικότητα της πηγής	Η πρόθεση του δημιουργού	Η πρόθεση του δημιουργού της πηγής είναι σαφής.	Είναι κατά τη γνώμη σας αυθεντική η πηγή; Δικαιολογήστε την απάντησή σας.
	Η ανθρώπινη διαμεσολάβηση	Η ιστορική πηγή έχει υποστεί επεξεργασία Στοιχεία που συνηγορούν σε ανθρώπινη διαμεσολάβηση	

Πίνακας 6β: Κριτήρια Αξιολόγησης Ηλεκτρονικών Πηγών

Η προκατάληψη της πηγής	Ο σταγματισμός προσώπων ή κατηγοριών πληθυσμού	Είναι σαφής η πρόθεση του δημιουργού της πηγής να σταγματίσει πρόσωπα ή ομάδες πληθυσμού	Είναι κατά τη γνώμη σας αξιόπιστη αυτή η πηγή; Δικαιολογήστε την απάντησή σας.
	Η αρνητική προσημείωση της ιστορικής πηγής	Η πηγή περιέχει αρνητικές σημάνσεις και γενικεύσεις για πρόσωπα ή ομάδες πληθυσμού	
	Η στάση του δημιουργού της πηγής	Είναι σαφής η στάση του δημιουργού (αρνητική ή θετική) της πηγής απέναντι σε πρόσωπα ή ομάδες πληθυσμού Η πηγή περιέχει προκαταλήψεις του δημιουργού απέναντι σε πρόσωπα ή ομάδες πληθυσμού	
Πηγές που σοκάρουν και προκαλούν	Η παρουσίαση φρικαλεοτήτων προσώπων ή	Η πηγή παρουσιάζει πληροφορίες που μπορούν να προκαλέσουν προβλήματα στο συναισθηματικό κόσμο των παιδιών (περιγραφή σφαγών, δολοφονιών,	Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε αυτήν τη πηγή;

ιστοσελίδες ιστορίας

*αναζήτηση και αξιοποίηση ιστορικών πηγών
στο πλαίσιο της ιστορικής εκπαίδευσης*

Θεσσαλονίκη, Μάιος 2020

Αρμόδιος Τσιβάς
Δρ. Επιστημών Αγωγής, ΠΤΔΕ του ΑΠΘ
Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου

Α. ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

Β. ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

- I. ΜΗΧΑΝΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ
- II. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΥΛΕΣ
- III. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΥΛΕΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
- IV. ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
- V. ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
- VI. ΨΗΦΙΑΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Γ. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ ΙΣΤΟΤΟΠΩΝ, ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΩΝ

Δ. ΤΠΕ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

I. ΜΗΧΑΝΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ

www.google.com (gr)

www.yahoo.com

**Θεματική αναζήτηση
χρήση λέξεων(κλειδιών)**

συνδυασμοί λέξεων, φράσεων
τελεστές +, -, « »

Συγκριτικός πίνακας μηχανών αναζήτησης: <http://www.netschoolbook.gr/searchengines.html>

I. ΜΗΧΑΝΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ

II. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΥΛΕΣ

III. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΥΛΕΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

IV. ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

V. ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

VI. ΨΗΦΙΑΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

II. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΥΛΕΣ

Ανακαλύπτω – Δημιουργώ – Συμμετέχω (ΥΠΠΕΘ): <https://go.minedu.gov.gr>

Ψηφιακό Σχολείο

Διαδραστικά Σχολικά Βιβλία e-books.edu.gr, <http://ebooks.edu.gr/new/>

Φωτόδεντρο, Εθνικός Συσσωρευτής Εκπαιδευτικού Περιεχομένου: <http://photodentro.edu.gr/aggregator/>

Φωτόδεντρο Μαθησιακών Αντικειμένων (ΙΤΥΕ-ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ): <http://photodentro.edu.gr/lor/>

Πλατφόρμα Αίσωπος (ΙΕΠ): <http://aesop.iep.edu.gr>

Ιστορική Συλλογή Σχολικών Εγχειριδίων (ΙΕΠ): <http://e-library.iep.edu.gr/iep/index.html>

I. ΜΗΧΑΝΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ

II. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΥΛΕΣ

III. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΥΛΕΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

IV. ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

V. ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

VI. ΨΗΦΙΑΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

III. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΥΛΕΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

SearchCulture.gr (ΕΚΤ): <http://searchculture.gr>

openarchives.gr (ΕΚΤ): <http://www.openarchives.gr>

Δήμος Θεσσαλονίκης, Συλλογή, ψηφιοποίηση & τεκμηρίωση πολιτιστικού υλικού:
<https://culture.thessaloniki.gr>

Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, Ελληνική Ιστορία: <http://www.e-history.gr>
Εγκυκλοπαίδεια Μείζονος Ελληνισμού: <http://www.ehw.gr/>

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, «Ιστορία και Λογοτεχνία»: http://www.greek-language.gr/digitalResources/literature/education/greek_history/index.html

Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη TRAVELOGUES ΜΕ ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΤΩΝ: <http://el.travelogues.gr>

Αποθετήριο εκπαιδευτικού περιεχομένου για την Ακρόπολη: http://repository.acropolis-education.gr/acr_edu/?locale=el

I. ΜΗΧΑΝΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ
II. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΥΛΕΣ
III. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΥΛΕΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
IV. ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
V. ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
VI. ΨΗΦΙΑΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

IV. ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Βιβλιοθήκη ΑΠΘ: www.lib.auth.gr

Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος: www.nlg.gr

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου: <http://efimeris.nlg.gr/ns/main.html>

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων:

<http://catalog.parliament.gr/hipres/help/null/horizon/microfilms.htm>

Ψηφιακές Βιβλιοθήκες: <http://www.epset.gr/el/Digital-Content/Digital-Libraries>

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Νεοελληνικών Σπουδών Ανέμη: <http://anemi.lib.uoc.gr/?lang=el>

I. ΜΗΧΑΝΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ
II. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΥΛΕΣ
III. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΥΛΕΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
IV. ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
V. ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
VI. ΨΗΦΙΑΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

V. ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

- ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
- ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ
- ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
- ΜΟΥΣΕΙΑ
- ΦΟΡΕΙΣ - ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

- ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ ΠΟΛΥΜΕΣΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
- ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ
- ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Ιστοσελίδες Ιστορίας: γενικό

<https://www.scribd.com/document/293637596/Ιστοσελίδες-ιστορίας-γενική-αναζήτηση>

Ιστοσελίδες Νεότερης & Σύγχρονης Ιστορίας:

<https://www.scribd.com/document/293639970/Ιστοσελίδες-νεότερης-σύγχρονης-ιστορίας>

Ιστοσελίδες Μεσαιωνικής & Βυζαντινής Ιστορίας:

<https://www.scribd.com/document/293639901/Ιστοσελίδες-μεσαιωνικής-βυζαντινής-ιστορίας>

Ιστοσελίδες Αρχαίας Ιστορίας:

<https://www.scribd.com/doc/293638709/Ιστοσελίδες-αρχαίας-ιστορίας>

- I. ΜΗΧΑΝΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ
- II. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΥΛΕΣ
- III. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΥΛΕΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
- IV. ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
- V. ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
- VI. ΨΗΦΙΑΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

VI. ΨΗΦΙΑΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

- I. ΜΗΧΑΝΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ
- II. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΥΛΕΣ
- III. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΥΛΕΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
- IV. ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
- V. ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
- VI. ΨΗΦΙΑΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Κριτήρια επιλογής:

- **Αξιοπιστία φορέα**
- **Εγκυρότητα περιεχομένου**
- **Αποφυγή προκαταλήψεων, μεροληψίας, στερεοτύπων, ευκολίες, αυτονόητα**
- **Παιδαγωγική συμβατότητα** (αποφυγή βίας, ρατσιστικών, εθνικιστικών και σεξιστικών προεκτάσεων, η γλώσσα, η έκταση, η δυσκολία)
- **Πρωτοτυπία υλικού**
- **Πολλαπλότητα αναπαραστάσεων, ποικιλία μορφής και είδους**
- **Πολυπρισματικότητα**

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ (I)

<http://selidesistorias.blogspot.com/2020/05/blog-post.html>

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ (II)

http://selidesistorias.blogspot.com/2020/05/blog-post_18.html

Ιστοσελίδες Ιστορίας: γενικό

<https://www.scribd.com/document/293637596/Ιστοσελίδες-ιστορίας-γενική-αναζήτηση>

Ιστοσελίδες Νεότερης & Σύγχρονης Ιστορίας:

<https://www.scribd.com/document/293639970/Ιστοσελίδες-νεότερης-σύγχρονης-ιστορίας>

Ιστοσελίδες Μεσαιωνικής & Βυζαντινής Ιστορίας:

<https://www.scribd.com/document/293639901/Ιστοσελίδες-μεσαιωνικής-βυζαντινής-ιστορίας>

Ιστοσελίδες Αρχαίας Ιστορίας:

<https://www.scribd.com/doc/293638709/Ιστοσελίδες-αρχαίας-ιστορίας>

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

http://selidesistorias.blogspot.com/2019/11/blog-post_26.html

....σας ευχαριστώ

Αρμόδιος Τσιβάς

Δρ. Επιστημών Αγωγής, ΠΤΔΕ του ΑΠΘ

Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου

Επιστημονικός συνεργάτης ΙΤΥΕ – ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ

<http://selidesistorias.blogspot.com/>

Διερευνώντας την ιστορική σκέψη των παιδιών με το ηλεκτρονικό παιχνίδι

- Το ηλεκτρονικό παιχνίδι βοηθά στη διερεύνηση και την επίλυση προβλημάτων και μάλιστα με διεπιστημονικό τρόπο
- Μπορεί να λειτουργεί σε ένα συνεργατικό πλαίσιο

Όμως

- Ενέχει πολλές ανακρίβειες και υπεραπλουστεύσεις

Κτίριο Γραμματειών (Κτίριο
3) Πλατεία Τσιριγώτη 7
(πρώην Πλατεία Παλιού
Ψυχιατρείου) Κέρκυρα, 49100
τηλ:26610 87760 / 87761 /
87763
e-mail: cs@ionio.gr

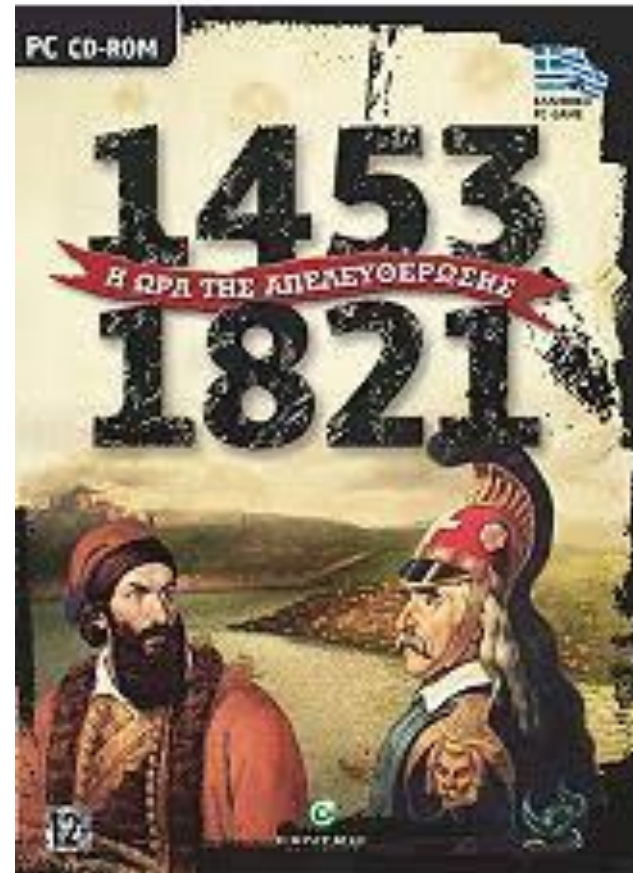
Μια παιδαγωγική προσέγγιση της Ελληνικής Επανάστασης από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο στο πλαίσιο των εορτασμών για τα 200 Χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση.

Το **Εργαστήριο Πληροφορικής στις Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες** (HILab) του Τμήματος Πληροφορικής του Ιονίου Πανεπιστημίου δημιούργησε το «BYΡΩΝ»: ένα καινοτόμο βιωματικό εκπαιδευτικό παιχνίδι σοβαρού σκοπού για τη διερεύνηση της κοινωνικής ταυτότητας της Ελληνικής Επανάστασης. Επιστημονικός Υπεύθυνος του όλου εγχειρήματος διατελεί ο Διευθυντής του HILab, Αν. Καθηγητής του Τμήματος Πληροφορικής, Δρ. Φοίβος Μυλωνάς.

Το παιχνίδι αναπτύσσεται με την συμβολή και συνεργασία μελών του Τμήματος Ιστορίας και του Τμήματος Περιφερειακής Ανάπτυξης του Ιονίου Πανεπιστημίου, ενώ χρηματοδοτείται από το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας (ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.) στο πλαίσιο της 1ης Προκήρυξης της Δράσης «Επιστήμη Και Κοινωνία» «200 Χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση».

Ο κύριος στόχος του «BYΡΩΝ» είναι να δημιουργήσει ένα ψηφιακό εκπαιδευτικό παιχνίδι σοβαρού

«1453-1821 Η ώρα της απελευθέρωσης»

Διδακτική της Ιστορίας και κινηματογράφος

- Τα είδη των ιστορικών φιλμ. Η κινηματογραφική αφήγηση ως ιστορική πηγή. Ιδεολογήματα για την Ιστορία μέσα από την τέχνη του κινηματογράφου. Η ανάγνωσή της: Οπτικός εγγραμματισμός. Διδακτική προσέγγιση της κινηματογραφικής ιστορίας σε σχέση με τις έννοιες «πρώτου» και «δευτέρου βαθμού» της Ιστορίας. Εργαλεία για την κριτική ανάγνωση των ταινιών.

Είδη ιστορικών φιλμ

- Ομάδα ταινιών Ιστορίας (Βιογραφίες, Επικές σε συνδυασμό με Έγφος Εποχής ως δράμα, ντοκουμέντο)

Καλλιεργώντας την ιστορική σκέψη των παιδιών μέσα από τα ιστορικά φιλμ

- Αξιολόγηση της κινηματογραφικής αφήγησης ως ιστορικής πηγής.
- Ιδεολογήματα για την Ιστορία μέσα από την τέχνη του κινηματογράφου. Κριτική ανάγνωσή τους μέσω της επιστημονικής προσέγγισης

Έννοιες δευτέρου βαθμού σύμφωνα με την επιστημονική προσέγγιση

- Κατανόηση ιστορικής σπουδαιότητας
- Χρήση πρωτογενών πηγών και αποδείξεων (πηγές άυλες)
- Κατανόηση συνέχειας και αλλαγής (ιστοριογραμμές)
- Ανάλυση αιτιών και συνεπειών (εννοιολογικοί χάρτες)
- Ανάληψη ιστορικής οπτικής
- Κατανόηση ηθικών διαστάσεων της ιστορίας

Εργαλεία για την κριτική ανάγνωση των ταινιών

- Ποιος έφτιαξε αυτή την ταινία;
- Πότε και που δημιουργήθηκε;
- Ποιες αποφάσεις έχει λάβει ο σκηνοθέτης/ σεναριογράφος στη δημιουργία της ταινίας;
- Πώς σας κάνει να αισθάνεσθε αυτή η ταινία;
- Τι μπορεί να έκανε ο σκηνοθέτης/ σεναριογράφος για να αισθάνεσθε έτσι;
- Πώς μπορεί να μας βοηθήσει να καταλάβουμε την εποχή που αναπαριστά;

Ερωτήματα σε σχέση με τις έννοιες δευτέρου βαθμού

- Το σενάριο τι προβάλλει ως πιο σημαντικό για την περίοδο στην οποία αναφέρεται; Παραλείπει κάποια θέματα;
- Θέτει ζητήματα αλλαγής και συνέχειας;
- Προβάλλει αίτια και συνέπειες;
- Δημιουργεί συνθήκες ενσυναίσθησης;
- Θέτει ηθικά διλήματα;

Εργαλεία για την κριτική ανάγνωση των ταινιών

- Το περιεχόμενο της ταινίας: πως η αναπαράστασή του σχετίζεται με την ακαδημαϊκή ιστορία για το ίδιο γεγονός
- Οι ιστορικές ταινίες μπορούν να στοχεύουν διαφορετικούς στόχους, ανάλογα με τα εμπλεκόμενα άτομα.
- Η γραμματική της ιστορίας (τον τρόπο με τον οποίο η ιστορική ταινία αφηγείται την ιστορία πχ. δράμα, ντοκιμαντέρ κ.ά.)
- Το επίπεδο του οπτικού γραμματισμού (κάμερα, σκηνοθεσία, ντεκόρ, ήχος)
- **Karel Van Nieuwenhuysse, KU Leuven, Belgium**

Εργαλεία για την κριτική ανάγνωση των ταινιών

- Το συμβολικό-ιδεολογικό στρώμα
- Το στρώμα του κοινωνικού πλαισίου
- Το στρώμα κινηματογραφικού ιστορικού πλαισίου: ο τρόπος που λειτούργησε ο οπτικοακουστικός τομέας (πόσοι παίκτες στον τομέα, οι χρηματοδότες, η έκταση της συντακτικής ελευθερίας, η εμπορική πίεση,
- 8) Το επίπεδο υποδοχής: ενδιαφέρον είναι και ο τρόπος με τον οποίο η κοινή γνώμη υποδέχτηκε την ταινία, καθώς και τις επιπτώσεις της ιστορικής ταινίας στην κοινή γνώμη
- **Karel Van Nieuwenhuysse, KU Leuven, Belgium**

Ιστορία και τεχνητή Νοημοσύνη

- Στη βιβλιογραφία υπάρχουν μελέτες που εξετάζουν τα εργαλεία ΤΝ σε σχέση με την διερευνητική μάθηση (Fenske & Otts, 2024). Το ChatGPT συγκεντρώνει περισσότερες έρευνες και ενδιαφέρον μέχρι τώρα.

- Στον τομέα της ψηφιακής/αρχαιακής ιστορίας, παρατηρείται ότι η ΤΝ επιταχύνει σημαντικά την πρόσβαση και την ανάλυση μεγάλων συλλογών, μέσω τεχνικών όπως η αναγνώριση χειρογράφων (HTR) και η αυτόματη αποκατάσταση κειμένων. Ενώ η ΤΝ επιταχύνει τις διαδικασίες, η ερμηνεία του υλικού παραμένει θεμελιώδης ευθύνη των ιστορικών (Spina, 2024; Historica Foundation, 2024/2025).

Σε επίπεδο αρχών και πολιτικής η American Historical Association (AHA, 2025) έχει εκδώσει κατευθυντήριες οδηγίες που υπογραμμίζουν την ανάγκη για διαφάνεια, καλλιέργεια της AI literacy και κριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της TN (π.χ. αντιμετώπιση των hallucinations). Ο δημόσιος διάλογος γύρω από αυτές τις αρχές αναδεικνύει την επιτακτική ανάγκη για σαφή ορισμό της «ιστορικής σκέψης» και για ευθυγράμμιση των TN πρακτικών με τα μαθησιακά αποτελέσματα. Η τεχνολογία πρέπει να υπηρετεί τη διαμόρφωση ερωτημάτων, την τεκμηριωμένη ερμηνεία και την πολυπρισματικότητα, και όχι να τις υποκαθιστά (Warner, 2025).